

Sociální zabezpečení
Státní sociální podpora
Rodinná politika

25. 3. 2009

Mirka Wildmannová

Státní sociální podpora

- **System opatření státu zaměřený především k podpoře rodiny**
- **Polovina 90. let změna principů konstrukce SSP:**
 - **Sjednocení dávek**
 - **Zavedení nových dávek SSP**
 - **Změna koncepce nejvýznamnějších peněžních dávek**

Základní principy SSP

- **Komplexnost**
- **Jednotnost**
- **Sociální spravedlnost**
- **Skladebnost**
- **Valorizace**
- **Dostupnost**
- **Operativnost**
- **Nenáročnost**

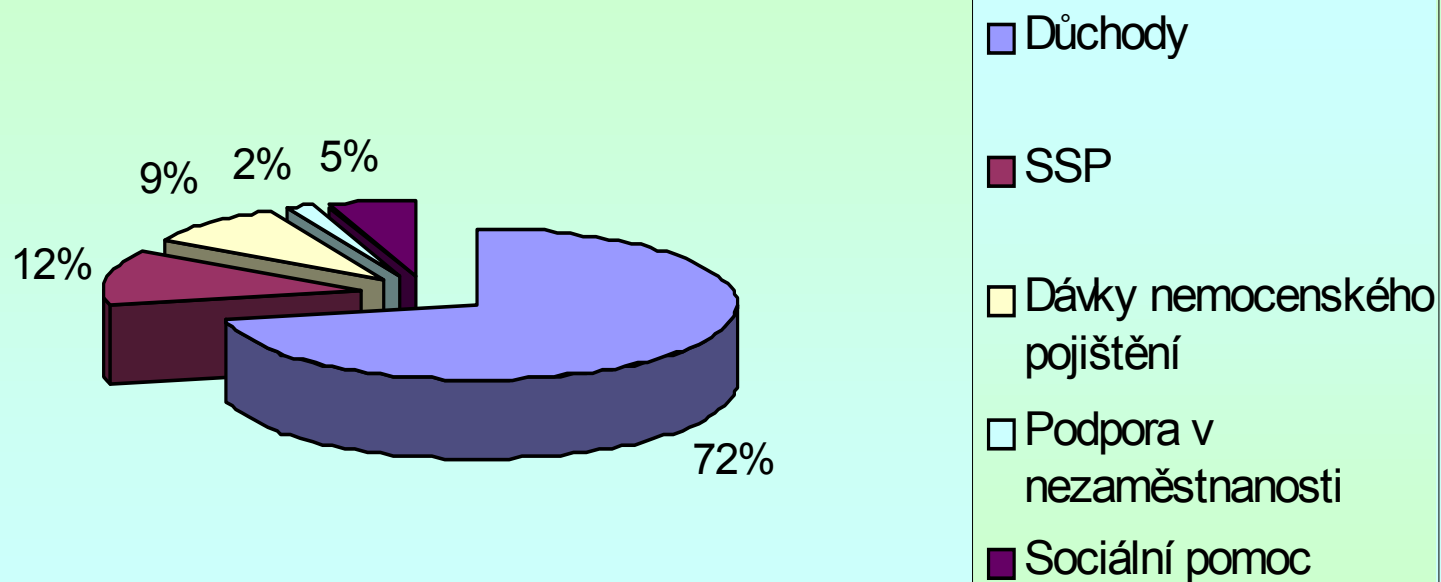

Konstrukce dávek

- **Odvozeno od životního minima**
- **Uplatnění principu státem organizované solidarity:**
 - **Od bezdětných k rodinám s dětmi**
 - **Od vysokopříjmových k nízkopříjmovým rodinám**

Struktura sociálních příjmů domácností (2007)

Sociální transfery domácnostem (váha jednotlivých složek v %)

Základní komponenty dávky

- 1. Věcný obsah dávky***
- 2. Osobní rozsah dávky***
- 3. Výše dávky***
- 4. Doba poskytování dávky***
- 5. Změna v poskytování dávky***
- 6. Zánik dávky***

Základní druhy dávek

- **Univerzální nárokový příjem každého dítěte**
- **Příspěvky stanovené na základě testování skutečné celkové příjmové situace rodiny**

Dávky SSP

- **Dávky, které jsou poskytovány v závislosti na příjmu**
 - **přídavek na dítě**
 - **sociální příplatek**
 - **příspěvek na bydlení**
 - **příspěvek na dopravu (zrušeno k 1.7.2004 – nahrazeno žákovským jízdným)**

Dávky SSP, které nejsou závislé na příjmu

- **Rodičovský příspěvek**
- **Zaopatřovací příspěvek – zrušen!!**
- **Dávky pěstounské péče**
 - **Příspěvek na úhradu potřeb dítěte**
 - **Odměna pěstouna**
 - **Příspěvek při převzetí dítěte**
 - **Příspěvek na zakoupení motorového vozidla**
 - **Porodné**
 - **pohřebné**

Přídavek na dítě

- Rodiny s příjmem do 2,4násobku životního minima

Věk nezaopatřeného dítěte	Přídavek na dítě v Kč měsíčně
do 6 let	500
6 – 15 let	610
15 – 26 let	700

Částky životního minima od 1.1.2009 v Kč za měsíc

- Pro jednotlivce 3126
- pro první osobu v domácnosti 2880
- pro druhou a další osobu v domácnosti, která není nezaopatřeným dítětem 2600
- pro nezaopatřené dítě ve věku
 - do 6 let 1600
 - 6 až 15 let 1960
 - 15 až 26 let (nezaopatřené) 2250

- Životní minimum je součtem všech částek životního minima jednotlivých členů domácnosti

Rodičovský příspěvek

- rychlejší čerpání (11 400 Kč do 24 měsíců věku dítěte)
- klasické čerpání (7 600 Kč do 36 měsíců)
- pomalejší čerpání (7 600 Kč do 21 měsíců a dále ve snížené výměře 3 800 Kč do 48 měsíců)

Sociální příplatek

■ Cílem této dávky je pomáhat rodinám s nízkými příjmy krýt náklady spojené se zabezpečováním jejich potřeb.

Výše sociálního příplatku podle věku dítěte a rozhodného příjmu úplné rodiny v násobcích životního minima od 1. 1. 2008 měsíčně v Kč (bez dalších sociálních situací)

Věk nezaopatřeného dítěte v rodině	Sociální příplatek při příjmu rodiny v předchozím kalendářním čtvrtletí		
	1,0násobek životního minima	1,6násobek životního minima	2,0násobek životního minima (není nárok)
do 6 let*	800	320	0
od 6 do 15 let	980	392	0
od 15 do 26 let	1125	450	0

* Rodina bez nároku na rodičovský příplatek.

Příspěvek na bydlení

- jestliže 30 % (v Praze 35 %) příjmů rodiny nestačí k pokrytí nákladů na bydlení a zároveň těchto 30 % (v Praze 35 %) příjmů rodiny je nižší než příslušné normativní náklady stanovené zákonem.

Porodné

- výše porodného činí 13 000 Kč na každé narozené dítě

Pohřebné

- výše pohřebného je stanovena pevnou částkou 5 000 Kč

Dávky pěstounské péče

- **Příspěvek na úhradu potřeb dítěte**

- výše činí 2,3násobek životního minima dítěte

- **Odměna pěstouna**

- výše stanovena ve výši částky životního minima jednotlivce za každé svěřené dítě

- **Příspěvek při převzetí dítěte**

- účelem jednorázové dávky je přispět na nákup potřebných věcí pro dítě, přicházející do náhradní rodinné péče

Věk nezaopatřeného dítěte	Příspěvek při převzetí dítěte v Kč
do 6 let	8 000
6 – 15 let	9 000
15 – 18let	10 000

- **Příspěvek na zakoupení motorového vozidla**

- v péči nejméně čtyři děti

- ve výši 70 % pořizovací ceny vozidla nejvýše ale 100 000 Kč.

Aktivity k podpoře rodiny

■ Sociální služby

- sociální poradenství (např. manželské a rodinné poradenství, poradny pro seniory, poradny pro osoby se zdravotním postižením, poradny pro oběti trestných činů a domácího násilí)
- služby sociální péče (např. osobní asistence, pečovatelská služba, odlehčovací služby, centra denních služeb)
- služby sociální prevence (raná péče, telefonická krizová pomoc, azylové domy, domy na půl cesty)

■ Služby na podporu fungující rodiny

Např. :

- hlídání dětí do tří let věku a nad tři roky věku nerodičovskou osobou
- pomoc s vedením domácnosti
- mateřská centra
- poskytování volnočasových aktivit pro děti nebo pro rodiny s dětmi (např. centra pro rodinu, družiny)
- podpora v oblasti slučitelnosti profesních a rodinných rolí (zejména přednášková činnost a poradenství)

■ Činnosti poskytované v rámci sociálně-právní ochrany dětí

Slučitelnost profesních a rodinných rolí

A. V souvislosti s těhotenstvím, porodem a následnou péčí o dítě existuje v ČR řada opatření směřujících ke zvýšené ochraně a zvýhodnění žen-matek a mužů-otců v pracovněprávních vztazích

- *Mateřská dovolená*
- *Rodičovská dovolená*
- *Společná ustanovení o mateřské a rodičovské dovolené*
- *Pracovní volno*
- *Úprava pracovní doby*
- *Pružná pracovní doba*
- *Převedení na jinou práci*
- *Pracovní cesty a přeložení*
- *Práce konaná doma*
- *Zákazy některých prací*
- *Přestávky ke kojení*
- *Rozvázání pracovního poměru-jen zcela vyjíměčně*

B. V ČR existuje několik typů zařízení, která napomáhají rodičům skloubit práci a rodinu

- - zdravotnická zařízení typu jesle, soukromá zařízení , služby typu "baby-sitting,, , mateřské školy, školní družiny a kluby

Přídavky na děti

- **Vznikly v Evropě v 19.stol, k rozvoji došlo ve 20. a 30.letech, většina systémů rodinných přídavků uzákoněna po II. světové válce**

Využití dvou metod realizace sociálního zabezpečení:

- **Sociální pojištění**
 - **Státní zaopatření**
-
- **Dávky se transformovaly : z přídavku na děti a výchovného k důchodům**

Absence jednoznačného vymezení smyslu přídavků na děti:

Jsou určeny dětem z titulu občanství, nebo jsou jako výraz solidarity příspěvkem rodičům na zvýšené náklady s péčí o dítě?

Řešení = kombinace přídavků na děti s daňovými úlevami

Příklad finanční podpory v oblasti kultury,
dopravy a zdravotnictví :
Rodinné pasy

- Rodinné pasy se začaly na jižní Moravě uvádět do praxe v roce 2006
- Snahou je konkrétní pomocí přispět nejen mladým rodinám úsporou finančních prostředků. Svoji roli mají také například tipy na zvýhodněné rodinné výlety, informační kampaň v médiích nebo zasílání časopisu Rodinka

Literatura:

- **Krebs a kol.: Sociální politika –
kap.: 7, 12, 16**